

Історія села

Село Остки розташоване на північному сході Рівненської області по обидва боки залізничної колії Київ-Ковель, за 6 км. від Житомирської області. Найближчі сусідні села такі: Сновидовичі (за 2 км. на північ); з південної сторони село Дерть (за 7 км.); з південного сходу розташоване село Будки-Сновидовицькі (за 4 км.); за 6 км. на північному заході - село Лісове. До районного центру Рокитне 12 км. по залізниці на захід.

Саме село Остки досить молоде. Інтенсивна забудова його почалася в 50-х роках ХХ ст. До цього часу це була станція Остки.

Саме поселення з'явилося в 1910 році в зв'язку з будівництвом залізниці, яка повинна була пролягти з Києва і з'єднати Київ - Ковель - Луцьк - Львів.

Після укладення Ризького мирного договору (18 березня 1921 р.) Західноукраїнські землі відійшли до Польщі. Радянсько-Польський кордон пройшов за 5 км. на схід від станції Остки. Таким чином станція стала самою східною на залізничному відрізку Львів - Луцьк - Ковель. Це була тупикова прикордонна станція. Тому сама назва села походить від польського Ost (схід). Саме така назва (Ostki) стоїть на карті виданій у Львові в 1927 році (Falkowski I Mapa Wogewodztwa Wokynskiego).

До 1939 року, тобто за часів Польщі були тільки приміщення станції, польський постерунок (поліцейське відділення). Нині це приміщення лікарні. Будинки і лавки крамарів Арпаша (єврей), Битковського (поляк), будинок власника тартака Березовського. Тартак (пилорама) знаходилась де тепер будинок Шульган Марії Степанівни. Там ще і дотепер залишився котлован із залишками залізобетонної арматури. Крім того були приміщення польських прикордонників. /Нині там будинок Остківського держлісгоспу/, приміщення школи /нині на тому місці збудовано вчительський будинок/. Місцевість навколо станції була болотиста, тому бажаних поселитись майже не було.

Населення, яке входило до даного відділу (сільради) було розселене по навколишніх хуторах: "Хлопишів"(6 хат), "Новий двір"(до 10 хат),

"Вигон"(до 10 хат), "Черчиха"(12 хат), "Волочок"(до 20 хат), "Дубне"(5 хат), "Срібрянка", "Дуброва"(до 10 хат), "Ковальчуки" та "Гола Нива". Населення в основному - українці . Тільки хутір "Дуброва" був заселений поляками. Селяни в більшій мірі були малоземельними, середняки. Було декілька сімей, які мали чимало землі.

Найбільше землі мав польський пан Хлопотовський. Частину землі він здав в оренду і дозволив на ній поселитись своїм орендарям (хутір "Хлопишів"). Селяни повинні були відбувати шарварок (громадські роботи). Це було будівництво дороги, яка з'єднувала панське обійстя з головною дорогою (шляшок), допомагати пану в посівну, сінокіс і жнива. Взимку возити ліс на тартак. Виїхав пан в 1939 році після відродження західноукраїнських земель з СРСР . Сьогодні те місце де був маєток називають урочище "Панове" .

За порядком в прикордонній зоні слідкувала польська поліція, а також прикордонні війська. Прикордонники по два чоловіки часто обходили хутори. Якщо виявили якесь порушення прикордонного режиму, винуватців вели на постерунок, садили в льох, або карцер і виписували штраф. Хазяїн, не мав навіть права тримати пса без прив'язі.

Основний заробіток селян був від доходів з продажу лісу. Люди з ближчих хуторів працювали на цегляному заводі. Засновником заводу був голландський підприємець. Але ці заробітки були сезонні, взимку завод не працював. Праця була тяжка. Сіру глину копали вручну, потім фірою возили на завод, заміс був кінний, а формували глину вручну дерев'яними формами. Потім під навісом на повітрі сушили, а тоді цеглу-сирець подавали в піч на випалювання. Ще були смолокурні. Вони були розкидані по лісі. Смолокурня являла собою яму, в яку закидали соснові смольняки (пеньки, деревину).

Потім їх засипали товстим шаром землі, залишаючи тільки маленькі отвори, які підпалювали. Деревина повільно тліла, обвуглювалась. Скипидар збирали окремо, деревне вугілля окремо. Цей промисел вимагав неабиякої

пильності і навиків. Тільки доступ повітря був більший - як смолярки займалися і горіли.

В кінці 20-х на початку 30-х років ХХ століття в північному напрямку була прокладена вузькоколійка. За Польщі вона була прокладена тільки до села Купеля, яке було заселено поляками. По цій вузькоколійці ліс доправляли на станцію. Там колоди (дошки) грузили в вагони вручну (за допомогою вірвовок) і відправляли їх на захід. Поїзд, який прибував на станцію змушений був робити довгі маневри (заїздити в спеціальний тупик), щоб розвернутись в протилежний бік (на захід).

До першої світової війни в селі було не більше 10-ти хат. Розростатись село почало в 20-х роках, коли в селі виникли перші підприємства. В 1921 році було встановлено новий кордон між СРСР і Польщею.

Рівненщина залишилась в складі буржуазно-поміщицької Польщі. Остки були за 6 км. від Радянсько-Польського кордону на польській території.

В 1924 році населення села збільшилось до 10 сімей.

На початку 30-х років в селі побудували початкову школу, де навчалось 50-60 учнів. Навчання велось польською мовою. Всього було два вчителі. Згодом було побудоване нове приміщення школи, але до приходу Радянської Армії навчання там ще не проводилось.

Все ж таки Остки до 1938 року були невеличким селом. В селі було 24 хати. Все населення продовжувало жити на хуторах. Але вечорами молодь часто збиралась в одній хаті на вечорниці, де робили різну роботу: дерли пір'я, ткали полотно, в'язали, вишивали. Вишивали двома кольорами: червоним та чорним.

17 Вересня 1939 року Остки були звільнені від польсько-шляхетського ярма. В селі встановилась радянська влада. Капіталісти - підприємці втекли з Осток.

Першим головою сільської Ради в Остках був Бондарчук Василь.

Всі підприємства, які були в селі, зразу стали державними і продовжували працювати. Школа за короткий строк зросла і стала семирічною. В цей час іде підготовка до створення колгоспу.

Відкрилися медпункт, два магазини, поштове відділення, бібліотека.

Однак соціалістичні перетворення були зірвані війною і окупацією фашистами села. Війна принесла для Осток великі матеріальні і ще більше людські жертви. На самому початку війни були зруйновані залізнична станція і млин. Майже все населення села, крім тих, які були мобілізовані в радянську армію, залишилось на окупованій фашистами території. Під час війни, вірніше під час окупації, навчання в школі не проводилось. З села і хуторів багато людей пішли в партизани.

На місці польського постерунку розмістилась німецька охорона залізної дороги.

Навесні 1943 року німці, знаючи, що жителі хутора (біля теперішнього цегельного заводу) зв'язані з партизанами, напали на нього і, кого застали, тих і попалили живцем у хатах. Всього було спалено чотири сім'ї. Восени 1943 року німці так само напали на хутір "Дуброва" і спалили весь хутір.

Під час окупації фашисти забрали на примусові роботи з Осток 15 чоловік. Багато з них померли в німецькій неволі. Під час окупації було знищено школу. Партизани, які діяли на території Осток і Рокитнівщини, належали до партизанського з'єднання Ковпака.

2 січня 1944 року Остки були визволені від німецько-фашистських загарбників частинами радянської армії.

В 1946 році польське поселення, було вивезене до Польщі. А з Польщі були переселені українці. В звільнені поляками хати, вони були поселені. Через два роки розпочалась масова колективізація. Селян примусово заставили покидати хутори і поселятись біля станції. Були намічені вулиці, розбито ділянки під забудову.

На території станції було утворено лісгосп. Землі придатні для ведення сільського господарства були передані колгоспу, а гірші (болото)

залишились промисловими. Розмежування земель пройшло по залізничній магістралі - північна - промислова, південно-колгоспна. Селяни з хуторів самі вирішували де поселитись. Так село умовно було поділено на дві половини - "Колгоспні висілки" і "Остки".

Після утворення в селі промислової інфраструктури, поліпшення побуту жителів, в село було надіслано багато спеціалістів з східних областей України. Це були вчителі, лікарі, інженери, працівники залізничної станції, люди різних національностей: росіяни, українці, німці, естонці, поляки. Тому по цей день село наше - багатонаціональне. Приїзд спеціалістів був викликаний тим, що місцеве населення було в основному напівписьменне (1-3 кл.), або й зовсім неписьменне.

В 1947 році в селі організувався колгосп головою якого був Скалига, але незабаром цей колгосп об'єднався з колгоспом села Сновидовичі. Після війни працювали 4 заводи по виробництву цегли. Також працював один великий механізований завод будівельних матеріалів.

Навчання учнів проходило в старому непристосованому приміщенні. Згодом було побудоване типове, світле приміщення школи. До 1946р. завшколою працювала Заруцька Ксенія Максимівна. З 7січня 1947р. завшколою став Яворський Василь Олексійович заслужений вчитель УРСР, який був директором 26 років. Василь Олексійович раптово помер 29.04.1973р. В 1947р. був перший випуск учнів з 4-го класу. З 5.03.1949р. школа була реорганізована в семирічну, а з 1.05.1959р. школа стала восьмирічною і почала працювати в двох приміщеннях: старому і новому.

В післявоєнний період побудовано 370 нових будинків. Всі будинки в селі були електрофіковані. Спочатку струм давала своя електростанція, а потім до села підвели високовольтну лінію електропередач, яка замінила стару електрику новою - високовольтною.

З кожним днем покращується благоустрій села.

В 1947 році в школі була організована бібліотека, в якій нараховувалось 247 книг. А через рік в селі була створена сільська бібліотека, в якій

бібліотекарем була Вербельчук Галина Миколаївна. При допомозі населення було зібрано 340 примірників книг, а 250 книжок закупила сільська рада. Книжковий фонд нараховував 600 книг, читачів було 125. в 1957 році було уже 2290 книг, а читачів 428. В 1967 році - 6096 книг і 900 читачів. Бібліотека була в аварійному стані, її перенесли до лісгоспазу.

У 1970 році був побудований кінотеатр "Супутник", і бібліотеку перенесли до кінотеатру.

Одноосібні господарства об'єднались в колгосп і створили бригаду № 3 колгоспу "Світанок". Більшість працювали над обробітком ґрунту. Розвивалося також тваринництво. Всі ферми розташовані у центральній садибі колгоспу. На фермі в основному вирощували телята і овечки. Літом худоба знаходилася на випасах. Роботу колгоспників полегшували машини. В Остках працював Остківський лісгосп, де працювало більша кількість населення села. На території села діяла пекарня, цех безалкогольних напоїв, швейна і шевська майстерні.

Торговельні і побутові підприємства мав і Остківський лісгосп. В 1970 році був побудований магазин "Ялинка", а в 1975-1976 роках побудували цех переробки деревини, який пізніше став УЛПК "Роксолана" та консервний цех. Згодом їдальня і магазин для цих людей, які працюють в консервному цеху і цеху переробки деревини. В цих роках було побудоване і нове лісництво. В 1974 році побудували шкільний будинок, а в 1978 році аптеку та комплекс. В 1986 році нову станцію.

В 1993 році була частково асфальтована дорога.

В селі Остки побудовано Дім молитви общини християн віри євангельської.

14 жовтня 1997 року було закладено фундамент під забудову церкви. Новозбудована церква 14 липня 1999 року мала відкриватися 9 серпня, але не стали служити, бо 14 липня 1999 року після підведення останніх штрихів добудови загорілась і згоріла до тла. На цьому фундаменті почали будувати

нову церкву, яку збудували за один рік. 9 серпня 2000 року була відкрита церква, яка розпочала свою службу.

У листопаді 2000 року відвели місце під цвинтар.

У 2011 була асфальтована дорога від залізничного переїзду до пошти.

Станом на 1 січня 2007 року кількість дворів села Остки становить - **418**, а чисельність населення - **1169 жителів**.

